

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол 13.11.2019 № 9

Голова вченої ради
академік НАМН України

професор Ю.В. Вороненко

**РОБОЧА ПРОГРАМА ТА ПЛАН
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ"**

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Галузь знань:	22 – Охорона здоров'я
Спеціальність:	222 – Медицина
Спеціалізація (наукова спеціальність):	Гастроентерологія
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий)
Форма навчання:	очна (денна, вечірня), заочна
Тривалість навчання:	12 кредитів (360 годин)

Кафедра гастроентерології, дієтології і ендоскопії

Київ – 2019

ПОГОДЖЕНО

Рішення вченої ради терапевтичного факультету

Протокол 28.10.2019 № 8

Голова вченої ради терапевтичного факультету

доцент С.В. Кушніренко

ПОГОДЖЕНО

Рішення постійно діючої комісії вченої ради НМАПО імені П. Л. Шупика з наукової роботи та інноваційної діяльності

Протокол 12.11.2019 № 9

Голова постійно діючої комісії вченої ради НМАПО імені П. Л. Шупика з наукової роботи та інноваційної діяльності

професор Н. О. Савичук

Навчальний план та програма нормативної навчальної дисципліни підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі НМАПО імені П. Л. Шупика за спеціальністю: 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія розроблені на підставі відповідної освітньо-наукової програми за третім освітньо-науковим рівнем, а також на підставі положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів МОЗ України та МОН України, Статуту Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, затвердженого наказом МОЗ України від 06.08.2018 р. № 1453, Положення про організацію освітнього процесу в НМАПО імені П. Л. Шупика, затвердженого вченою радою НМАПО імені П. Л. Шупика (протокол № 10 від 12.10.2016 року), та інших нормативних актів науково-педагогічними працівниками кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії терапевтичного факультету НМАПО імені П. Л. Шупика; обговорені та схвалені на засіданні кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П. Л. Шупика (протокол № 12 від 25 червня 2019 р.); погоджені на засіданні вченої ради терапевтичного факультету НМАПО імені П. Л. Шупика (протокол № __ від _____ 2019 р.).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Стаднюк Л.А. – завідувач кафедри терапії і геріатрії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор.
2. Губська О.Ю. – завідувач кафедри терапії, інфекційних хвороб та дерматовенерології післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор.

Навчальний план та програма погоджені Комісією вченої ради з наукової роботи

«_____» _____ 2019 р.

СКЛАД ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ

№ п.п.	ПІБ	Науковий ступінь	Вчене звання	посада
Голова проектної групи				
1.	Харченко Наталія Вячеславівна	доктор медичних наук	член-кор. НАМН України, професор	завідувач кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П.Л. Шупика
Члени проектної групи				
2.	Анохіна Галина Анатоліївна	доктор медичних наук	професор	професор кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П.Л. Шупика
3.	Коруля Ірина Анатоліївна	кандидат медичних наук	доцент	доцент кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П.Л. Шупика
4.	Лопух Ігор Ярославович	кандидат медичних наук	доцент	доцент кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П.Л. Шупика
5.	Харченко Вячеслав Вікторович	доктор медичних наук		доцент кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П.Л. Шупика

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри гастроентерології, дієтології і ендоскопії НМАПО імені П. Л. Шупика (протокол № 12 від 25 червня 2019 р.).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA

Навчальний план та програма підготовки аспірантів з нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійних компетентностей особи, яка є здобувачем освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі охорони здоров'я за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія.

Мета. Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі охорони здоров'я проводиться з метою формування нових та поглиблення існуючих у вказаних категорій слухачів загальнопрофесійних, спеціалізовано-професійних, дослідницьких та аналітичних медичних компетентностей, а також отримання ними нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-правових навичок і умінь, необхідних для професійної наукової діяльності аспірантів (здобувачів), зокрема належного вирішення завдань з виконання та оформлення результатів оригінальних наукових досліджень у сфері гастроентерології, а також розв'язання комплексних проблем у професійній медичній діяльності, відповідно до постійно зростаючих вимог освітніх стандартів, вимог системи якості підготовки медичних кадрів, а також виходячи із актуальних проблем здійснення професійної медичної діяльності.

Вказана мета є складовою формування у аспірантів (здобувачів) інтегральної компетентності – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Програма охоплює обсяг загальнопрофесійних та спеціалізовано-професійних (як теоретичних, так і практично-прикладних) медичних компетентностей (знань, вмінь і навичок), необхідних здобувачам освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі охорони здоров'я, зокрема у її медичному секторі, для належного вирішення завдань з виконання та оформлення результатів оригінальних наукових досліджень у сфері гастроентерології, а також розв'язання комплексних проблем у професійній медичній діяльності.

Програма побудована за системою блоків. Основними блоками є 13 змістових розділів програми навчальної дисципліни. Для полегшення орієнтації у програмі та впорядкування інформації, що міститься в ній, відповідні змістові елементи закодовано.

Навчальний план нормативної дисципліни визначає тривалість навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів навчальної програми.

Для виконання даної програми навчальним планом передбачено традиційні види занять: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота. Теоретична підготовка передбачає відвідування лекцій та активну участь у семінарських заняттях. На практичних та семінарських заняттях слухачі навчальної дисципліни під керівництвом викладача опановують практичні

навички з самостійного вирішення типових завдань з грамотним використанням належного понятійно-категоріального апарату; формують та вдосконалюють медичні компетентності із самостійної реалізації (дотримання, виконання, використання) окремих міжнародно-правових стандартів, положень чинного законодавства України та інструктивно-нормативних джерел професійної медичної діяльності, рекомендацій сучасних доктринальних та методичних джерел у сфері медичної наукової діяльності.

Навчальний план та програма підготовки аспірантів з нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» розрахована на 12 кредитів (360 год.), які розподілені за 13-ма змістовими розділами дисципліни. Співвідношення між аудиторною та самостійною роботою залежить від форми навчання аспірантів (здобувачів), а саме: очної денної, очної вечірньої, заочної, що враховується в навчальному плані дисципліни.

Вказана сукупність змістових включає освітню, наукову та практичну складові, охоплюючи увесь необхідний обсяг професійних компетентностей, що мають бути сформовані у аспірантів (здобувачів) за результатами вивчення даної навчальної дисципліни.

Під час розробки навчального плану та програми підготовки аспірантів з нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» враховано актуальні завдання з підвищення загальної якості освітнього процесу у системі післядипломної медичної освіти, зокрема:

- розширення можливостей доступу аспірантів (здобувачів) до якісної фахової освіти;
- врахування в процесі навчання індивідуальних потреб та можливостей аспірантів (здобувачів);
- вдосконалення аспірантами (здобувачами) навичок самостійної освітньої та наукової роботи;
- підвищення ефективності підготовки завдяки застосуванню сучасних інформаційних і комунікаційних засобів.

Навчальний план та програма навчальної дисципліни доповнені переліком компетентностей, якими мають оволодіти аспіранти (здобувачі) за результатами вивчення даної навчальної дисципліни, списком рекомендованих нормативно-правових та доктринальних джерел.

Для виконання даної програми передбачено наступні види навчальних занять: лекції, семінарські та практичні заняття, а також самостійну роботу аспірантів (здобувачів).

Для виявлення рівня компетентностей аспірантів (здобувачів), після кожного розділу програми проводиться проміжний контроль знань за рахунок годин, передбачених на семінарських заняттях.

Для контролю самостійної роботи аспірантів (здобувачів) та з врахуванням вимог щодо наукової складової підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії навчальною програмою і планом передбачається виконання аспірантами (здобувачами) самостійних проектів (рефератів, оглядів джерел, мультимедійних та інших презентацій тощо) з подальшим контролем їх виконання. Для визначення рівня засвоєння програми даної навчальної дисципліни передбачено підсумковий залік (2 години).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» підготовки
докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна денна форма навчання)
за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія

Тривалість: 12 кредитів (360 год.)

Мета навчання: формування нових та поглиблення існуючих у здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії загальнопрофесійних та спеціалізовано-професійних медичних компетентностей як складова формування інтегральної компетентності – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі заочною денною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	Кількість годин				
				аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	
	Гастроентерологія	12	360	320	64	80	176	40
01.	Організація гастроентерологічної допомоги населенню	0,5	15	13	2	6	5	2
02.	Теоретичні основи клінічної гастроентерології	0,5	15	11	2	6	3	4
03.	Методи дослідження в гастроентерології	1	30	28	6	6	16	2
04.	Хвороби стравоходу	1	30	28	4	8	16	2
05.	Хвороби шлунка та 12-палої кишки	1	30	28	6	6	16	2
06.	Хвороби печінки	2	60	52	10	12	30	8
07.	Хвороби жовчного міхура і жовчовивідних шляхів	1	30	26	6	6	14	4
08.	Хвороби підшлункової залози	0,5	15	13	2	2	9	2
09.	Хвороби кишечника	1	30	28	6	6	16	2
10.	Пухлинні захворювання органів травлення	1	30	24	6	6	12	6
11.	Інтенсивна терапія при невідкладних станах у гастроентерології	0,5	15	13	2	2	9	2
12.	Деякі питання супутньої патології	1	30	28	6	6	16	2
13.	Фармакотерапія та немедикаментозні методи лікування в гастроентерології	1	30	28	6	8	14	2
РАЗОМ		12	360	320	64	80	176	40

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» підготовки
докторів філософії (PhD) в аспірантурі (очна вечірня форма навчання)
за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія

Тривалість: 12 кредитів (360 год.)

Мета навчання: формування нових та поглиблення існуючих у здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії загальнопрофесійних та спеціалізовано-професійних медичних компетентностей як складова формування інтегральної компетентності – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі заочною вечірньою формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	Кількість годин				
				аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	
	Гастроентерологія	12	360	240	42	62	136	120
01.	Організація гастроентерологічної допомоги населенню	0,5	15	9	2	2	5	6
02.	Теоретичні основи клінічної гастроентерології	0,5	15	9	2	4	3	6
03.	Методи дослідження в гастроентерології	1	30	24	4	6	14	6
04.	Хвороби стравоходу	1	30	24	2	6	16	6
05.	Хвороби шлунка та 12-палої кишки	1	30	20	4	4	12	10
06.	Хвороби печінки	2	60	36	8	8	20	24
07.	Хвороби жовчного міхура і жовчовивідних шляхів	1	30	20	4	4	12	10
08.	Хвороби підшлункової залози	0,5	15	9	2	2	5	6
09.	Хвороби кишечника	1	30	20	2	6	12	10
10.	Пухлинні захворювання органів травлення	1	30	14	2	4	8	16
11.	Інтенсивна терапія при невідкладних станах у гастроентерології	0,5	15	9	2	2	5	6
12.	Деякі питання супутньої патології	1	30	22	4	6	12	8
13.	Фармакотерапія та немедикаментозні методи лікування в гастроентерології	1	30	24	4	8	12	6
РАЗОМ		12	360	240	42	62	136	120

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» підготовки
докторів філософії (PhD) в аспірантурі (заочна форма навчання)
за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія

Тривалість: 12 кредитів (360 год.)

Мета навчання: формування нових та поглиблення існуючих у здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії загальнопрофесійних та спеціалізовано-професійних медичних компетентностей як складова формування інтегральної компетентності – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі за заочною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	Кількість годин				
				аудиторних				Самостійна робота
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні	
	Гастроентерологія	12	360	120	20	30	70	240
01.	Організація гастроентерологічної допомоги населенню	0,5	15	2	-	2	-	13
02.	Теоретичні основи клінічної гастроентерології	0,5	15	-	-	-	-	15
03.	Методи дослідження в гастроентерології	1	30	14	2	2	10	16
04.	Хвороби стравоходу	1	30	10	2	2	6	20
05.	Хвороби шлунка та 12-палої кишки	1	30	12	2	2	8	18
06.	Хвороби печінки	2	60	18	2	4	12	42
07.	Хвороби жовчного міхура і жовчовивідних шляхів	1	30	8	2	2	4	22
08.	Хвороби підшлункової залози	0,5	15	6	2	2	2	9
09.	Хвороби кишечника	1	30	12	2	2	8	18
10.	Пухлинні захворювання органів травлення	1	30	10	2	2	6	20
11.	Інтенсивна терапія при невідкладних станах у гастроентерології	0,5	15	6	-	2	4	9
12.	Деякі питання супутньої патології	1	30	12	2	4	6	18
13.	Фармакотерапія та немедикаментозні методи лікування в гастроентерології	1	30	10	2	4	4	20
РАЗОМ		12	360	120	20	30	70	240

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни «Гастроентерологія» підготовки
докторів філософії (PhD) в аспірантурі
(очна денна, очна вечірня та заочна форми навчання)
за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія

Код розділу	Назва розділу	Перелік професійних компетентностей
01.	Організація гастроентерологічної допомоги населенню	
01.01.	Організація гастроентерологічної допомоги в спеціалізованому відділенні лікарні	Загальнопрофесійні компетенції - Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. - Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. - Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). - Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції - Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. - Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) - Здатність до ведення медичної документації - Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення - Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я - Здатність до проведення експертизи працездатності пацієнтів із захворюваннями органів
01.01.01	Сучасний стан гастроентерологічної допомоги населенню та шляхи його удосконалення	
01.01.02	Організація медичної статистики пацієнтів із захворюваннями органів травлення	
01.02.	Організація гастроентерологічної допомоги в амбулаторних умовах	
01.02.01	Основні принципи організації гастроентерологічної допомоги в амбулаторних умовах	
01.02.02	Структура медичної допомоги пацієнтам із захворюваннями органів травлення	
01.02.03	Організація медичної статистики пацієнтів із захворюваннями органів травлення	
01.03.	Організація та особливості гастроентерологічної допомоги в санаторіях гастроентерологічного профілю	
01.03.01	Особливості лікування гастроентерологічних пацієнтів в умовах санаторіїв	
01.03.02	Показання до направлення на санаторно-курортне лікування пацієнтів гастроентерологічного профілю	
01.04.	Медико-соціальна експертиза при захворюваннях органів травлення	
01.04.01.	Сучасний стан та завдання медико-соціальної експертизи	
01.04.02.	Тимчасова непрацездатність	
01.04.03.	Стійка непрацездатність	
01.04.04.	Організація та порядок проведення медико-соціальної експертизи	

		травлення Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
02.	Теоретичні основи клінічної гастроентерології	
02.01.	Сучасні уявлення про анатомію, фізіологію та патофізіологію органів травлення	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки
02.01.01.	Ротова порожнина	
02.01.02.	Стравохід	
02.01.03.	Шлунок	
02.01.04.	Тонка кишка	
02.01.05.	Товста кишка	
02.01.06.	Підшлункова залоза	
02.01.07.	Печінка	
02.01.08.	Жовчний міхур та жовчовивідні шляхи	
02.02.	Вікові особливості фізіології та	

	патофізіології органів травлення	результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) • Здатність до узагальнення інформації стосовно проявів патології травної системи. • Знання будови травної системи та принципи її функціонування, клінічні прояви ураження окремих органів травної системи та різних рівнів її функціональної організації, індивідуальні вікові особливості травної системи. Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки
--	---	--

		зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
03.	Методи дослідження в гастроентерології	
03.01.	Лікарське обстеження в діагностиці захворювань органів травлення	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) • Здатність до проведення клінічного дослідження органів травної системи, інтерпретувати
03.01.01.	Клінічні методи обстеження	
03.01.02.	Рідкісні симптоми та синдроми при захворюваннях органів травлення	
03.02.	Лабораторні методи дослідження	
03.02.01.	Клінічний аналіз крові	
03.02.02.	Біохімічний аналіз крові	
03.02.03.	Дослідження кислотно-основного стану крові	
03.02.04.	Імунологічне дослідження крові	
03.02.05.	Загальний аналіз сечі	
03.02.06.	Копрограма	
03.02.07.	Бактеріологічне дослідження калу	
03.03.	Дослідження шлункової секреції	
03.03.01.	Методи дослідження шлункової секреції	
03.03.02.	Оцінка результатів досліджень шлункової секреції	
03.04.	Методи визначення H.pylori	
03.04.01.	Неінвазивні методи	
03.04.02.	Інвазивні методи	
03.05.	Методи дослідження моторно-евакуаторної функції травного тракту	
03.06.	Методи дослідження дуоденального змісту	
03.06.01.	Методика дуоденального зондування	
03.06.02.	Оцінка результатів дуоденального зондування	
03.07.	Оцінка стану зовнішньосекреторної функції підшлункової залози	
03.07.01.	Копрологічні дослідження	
03.07.02.	Дихальні тести	
03.07.03.	Аналіз нутритивного статусу пацієнта	
03.08.	Інструментальні та апаратні методи дослідження	
03.08.01.	Рентгенологічні методи дослідження	

03.08.02.	Ендоскопічні методи	його результати у вигляді формування топічного та синдромального діагнозів • Здатність інтерпретувати результати функціональних методів діагностики, лабораторних та інструментальних методів дослідження. • Здатність виконувати медичні маніпуляції. Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
03.08.03.	Морфологічні та цитологічні методи дослідження	
03.08.04.	Радіонуклідні, радіоімунні методи дослідження	
03.08.05.	Ультразвукові методи дослідження	
03.08.06.	Поєднані інструментальні та апаратні методи дослідження	
04.	Хвороби стравоходу	
04.01.	Стравохідні розлади	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині
04.01.01.	Класифікація	
04.01.02.	Етіологія та патогенез	

04.01.03.	Клініка та діагностика	та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36). • Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань стравоходу. • Вміти призначати лікування при захворюваннях стравоходу, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом. Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.
04.01.04.	Лікування	
04.02.	Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба	
04.02.01.	Класифікація	
04.02.02.	Етіологія та патогенез	
04.02.03.	Клініка та діагностика	
04.02.04.	Лікування	
04.02.05.	Ускладнення	
04.03.	Кила стравохідного отвору діафрагми	
04.03.01.	Класифікація	
04.03.02.	Етіологія та патогенез	
04.03.03.	Клініка та діагностика	
04.03.04.	Лікування	
04.04.	Ахалазія кардії	
04.04.01.	Класифікація	
04.04.02.	Етіологія та патогенез	
04.04.03.	Клініка та діагностика	
04.04.04.	Лікування	
04.05.	Дивертикули та варикозне розширення вен стравоходу	
04.05.01.	Дивертикули стравоходу	
04.05.02.	Варикозне розширення вен стравоходу	

		- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності - Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності - Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. - Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. - Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. - Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
05.	Хвороби шлунка та 12-палої кишки	
05.01.	Гастродуоденальні розлади	Загальнопрофесійні компетентії - Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. - Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. - Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). - Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетентії - Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що
05.01.01.	Класифікація	
05.01.02.	Етіологія та патогенез	
05.01.03.	Клініка	
05.01.04.	Діагностика	
05.01.05.	Лікування	
05.02.	Гастрити та дуоденіти	
05.02.01.	Класифікація	
05.02.02.	Етіологія та патогенез	
05.02.03.	Діагностика	
05.02.04.	Лікування	
05.02.05.	Профілактика	
05.02.06.	Метаплазії та дисплазії епітелію	
05.02.06.01	Діагностика	
05.02.06.02	Лікування	
05.02.06.03	Тактика ведення пацієнтів	
05.02.06.04	Профілактика	
05.03.	Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки (пептична виразка)	
05.03.01.	Класифікація	
05.03.02.	Етіологія та патогенез	
05.03.03.	Клініка	
05.03.04.	Ускладнення	
05.03.05.	Діагноз та диференційний діагноз	
05.03.06.	Лікування	
05.03.07.	Профілактика	

05.04.	Постгастрорезекційні та постваготомні порушення	виникають в Україні та інших країнах світу.
05.04.01.	Етіологія та патогенез	- Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) - Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань шлунка та 12-палої кишки. - Вміти призначати лікування при захворюваннях шлунка та 12-палої кишки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
05.04.02.	Класифікація	
05.04.03.	Клініка	
05.04.04.	Діагностика	
05.04.05.	Лікування	
05.04.06.	Профілактика	
05.05.	Дивертикули 12-палої кишки	
05.05.01.	Класифікація	Вміти призначати лікування при захворюваннях шлунка та 12-палої кишки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
05.05.02.	Етіологія та патогенез	
05.05.03.	Клініка	
05.05.04.	Діагностика	
05.05.05.	Ускладнення	
05.05.06.	Лікування	
05.06.	Хронічна дуоденальна непрохідність	
05.06.01.	Класифікація	Дослідницькі компетентності - Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. - Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. - Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності - Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності - Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. - Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. - Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. - Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики,
05.06.02.	Етіологія та патогенез	
05.06.03.	Клініка	
05.06.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
05.06.05.	Консервативне лікування	
05.06.06.	Показання до оперативного лікування	
05.06.07.	Профілактика	

		профілактики та лікування у різних груп населення.
06.	Хвороби печінки	
06.01.	Морфологічна та імунологічна діагностика хвороб печінки	Загальнопрофесійні компетенції - Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. - Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. - Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). - Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції - Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. - Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) - Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань печінки. - Вміти призначати лікування при захворюваннях печінки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом. Дослідницькі компетентності - Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. - Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології.
06.01.01.	Морфологічна діагностика хвороб печінки	
06.01.02.	Імунологічна діагностика хвороб печінки	
06.02.	Хронічні гепатити	
06.02.01.	Класифікація	
06.02.02.	Етіологія і патогенез	
06.02.03.	Клінічні прояви	
06.02.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
06.02.05.	Морфологічні особливості	
06.02.06.	Лікування	
06.03.	Цирози печінки	
06.03.01.	Етіологія і патогенез	
06.03.02.	Класифікація	
06.03.03.	Основні клінічні синдроми	
06.03.04.	Ускладнення	
06.03.05.	Діагноз та диференційний діагноз	
06.03.06.	Загальні принципи лікування	
06.03.07.	Подальше спостереження	
06.04.	Первинний біліарний холангіт	
06.04.01.	Етіологія та патогенез	
06.04.02.	Клініка	
06.04.03.	Діагностика	
06.04.04.	Лікування	
06.04.05.	Подальше спостереження	
06.05.	Хвороби накопичення та ензимопатії	
06.05.01.	Визначення і класифікація	
06.05.02.	Частота і розповсюдженість	
06.05.03.	Етіологія і патогенез	
06.05.04.	Морфологічні особливості	
06.05.05.	Клінічні прояви	
06.05.06.	Ускладнення	
06.05.07.	Діагноз та диференційний діагноз	
06.05.08.	Загальні принципи лікування окремих нозологічних форм	
06.05.09.	Подальше спостереження	
06.06.	Неалкогольна жирова хвороба печінки	
06.06.01.	Етіологія та патогенез	
06.06.02.	Класифікація	
06.06.03.	Клініка	
06.06.04.	Діагностика	
06.06.05.	Лікування та профілактика	
06.07.	Алкогольна хвороба печінки	
06.07.01.	Етіологія та патогенез	
06.07.02.	Класифікація	
06.07.03.	Клініка	
06.07.04.	Діагностика	
06.07.05.	Лікування та профілактика	

06.08.	Спадкові гіпербілірубінемії	• Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
06.08.01.	Етіологія і патогенез	
06.08.02.	Клініка	
06.08.03.	Діагностика	
06.08.04.	Лікування	
06.09.	Захворювання судин печінки	
06.09.01.	Частота і розповсюдженість	
06.09.02.	Етіологія і патогенез	
06.09.03.	Морфологія	
06.09.04.	Класифікація	
06.09.05.	Особливості перебігу окремих клінічних форм	
06.09.06.	Ускладнення	
06.09.07.	Діагноз та диференційний діагноз	
06.09.08.	Загальні принципи консервативної терапії	
06.10.	Ураження печінки при патології інших органів і систем	
06.10.01.	Ураження печінки при серцево-судинній недостатності	
06.10.02.	Ураження печінки при захворюваннях сполучної тканини	
06.10.03.	Ураження печінки при захворюваннях крові	
07.	Хвороби жовчного міхура і жовчовивідних шляхів	
07.01.	Функціональні біліарні розлади	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні
07.01.01.	Етіологія і патогенез	
07.01.02.	Класифікація	
07.01.03.	Клінічні прояви	
07.01.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
07.01.05.	Лікування	
07.02.	Хронічні холециститу	
07.02.01.	Етіологія і патогенез	
07.02.02.	Класифікація	
07.02.03.	Клінічні прояви	
07.02.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
07.02.05.	Ускладнення	
07.02.06.	Лікування	
07.03.	Жовчнокам'яна хвороба	
07.03.01.	Етіологія і патогенез	
07.03.02.	Класифікація	
07.03.03.	Клініка	
07.03.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
07.03.05.	Ускладнення	
07.03.06.	Консервативне лікування	
07.03.07.	Хірургічне лікування і покази до нього	

07.04.	Холангіти	компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) • Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань жовчного міхура і жовчовивідних шляхів. • Вміти призначати лікування при захворюваннях жовчного міхура і жовчовивідних шляхів, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом. Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями
07.04.01.	Етіологія і патогенез	
07.04.02.	Класифікація	
07.04.03.	Клініка	
07.04.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
07.04.05.	Ускладнення	
07.04.06.	Лікування	
07.04.07.	Профілактика	
07.05.	Первинний склерозуючий холангіт	
07.05.01.	Етіологія та патогенез	
07.05.02.	Клініка	
07.05.02.	Діагностика	
07.05.02.	Лікування	
07.05.02.	Подальше спостереження	
07.06.	Післяхолецистектомічний синдром	
07.06.01.	Класифікація	
07.06.02.	Етіологія і патогенез	
07.06.03.	Клініка	
07.06.04.	Ускладнення	
07.06.05.	Діагноз та диференційний діагноз	
07.06.06.	Лікування	
07.06.07.	Профілактика	

		медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
08.	Хвороби підшлункової залози	
08.01.	Хронічні панкреатити	Загальнопрофесійні компетенції
08.01.01.	Класифікація	- Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. - Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. - Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). - Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції - Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. - Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) - Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань підшлункової залози. - Вміти призначати лікування при захворюваннях захворювань підшлункової залози, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом. Дослідницькі компетентності - Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних
08.01.02.	Етіологія і патогенез	
08.01.03.	Клініка	
08.01.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
08.01.05.	Ускладнення	
08.01.06.	Лікування	
08.01.07.	Профілактика	
08.01.08.	Спостереження	
08.02.	Камені і кисти підшлункової залози	
08.02.01.	Класифікація	
08.02.02.	Етіологія і патогенез	
08.02.03.	Клініка	
08.02.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
08.02.05.	Ускладнення	
08.02.06.	Лікування	
08.02.07.	Показання до хірургічного лікування	
08.03.	Аномалії розвитку підшлункової залози	

		та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
09.	Хвороби кишечника	
09.01.	Функціональні захворювання кишечника	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз
09.01.01.	Класифікація	
09.01.02.	Етіологія і патогенез	
09.01.03.	Клініка	
09.01.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
09.01.05.	Лікування	
09.02.	Дисбіоз кишечника	
09.02.01.	Етіологія і патогенез	
09.02.02.	Класифікація	
09.02.03.	Клініка	
09.02.04.	Діагноз	
09.02.05.	Лікування	
09.02.06.	Профілактика	
09.03.	Хронічні коліти	
09.03.01.	Етіологія і патогенез	
09.03.02.	Класифікація	
09.03.03.	Патоморфологія	

09.03.04.	Клініка	результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції - Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. - Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) - Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань кишечника. - Вміти призначати лікування при захворюваннях кишечника, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом. Дослідницькі компетентності - Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. - Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. - Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності - Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності - Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. - Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо
09.03.05.	Діагностика	
09.03.06.	Лікування	
09.04.	Неспецифічний виразковий коліт	
09.04.01.	Етіологія і патогенез	
09.04.02.	Класифікація	
09.04.03.	Клінічні прояви	
09.04.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
09.04.05.	Патоморфологія	
09.04.06.	Ускладнення	
09.04.07.	Прогноз	
09.04.08.	Лікування	
09.04.09.	Покази до хірургічного лікування	
09.04.10.	Спостереження	
09.05.	Хвороба Крона	
09.05.01.	Етіологія і патогенез	
09.05.02.	Класифікація	
09.05.03.	Клінічні прояви	
09.05.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
09.05.05.	Патоморфологія	
09.05.06.	Ускладнення	
09.05.07.	Прогноз	
09.05.08.	Лікування	
09.05.09.	Покази до хірургічного лікування	
09.05.10.	Спостереження	
09.06.	Запальні та неzapальні захворювання аноректальної ділянки (парапроктит, геморой, анальна тріщина, недостатність анального сфінктера, випадіння прямої кишки, ректоцеле, анальний свербіж, криптит)	
09.06.01.	Етіологія і патогенез	
09.06.02.	Класифікація	
09.06.03.	Клініка	
09.06.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
09.06.05.	Ускладнення	
09.06.06.	Лікування	
09.06.07.	Покази до хірургічного лікування	
09.06.08.	Профілактика	
09.07.	Рідкісні захворювання кишечника	
09.07.01.	Етіологія і патогенез	
09.07.02.	Класифікація	
09.07.03.	Клінічна картина	
09.07.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
09.07.05.	Ускладнення	
09.07.06.	Лікування	
09.07.07.	Покази до хірургічного лікування	
09.07.08.	Спостереження	

		спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
10.	Пухлинні захворювання органів травлення	
10.01.	Пухлини стравоходу	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) • Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику пухлинних захворювань органів травлення. Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних
10.02.	Пухлини шлунка	
10.03.	Пухлини підшлункової залози та позапечінкових жовчних шляхів	
10.04.	Пухлини печінки	
10.05.	Пухлини кишечника	
10.06.	Карциноїд	

		джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
11.	Інтенсивна терапія при невідкладних станах у гастроентерології	
11.01.	Гострі гастроінтестинальні кровотечі	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз).
11.01.01.	Класифікація	
11.01.02.	Частота та розповсюдження	
11.01.03.	Етіологія і патогенез	
11.01.04.	Особливості клінічного перебігу в залежності від захворювання та причини кровотечі	
11.01.05.	Особливості кровотечі у віковому аспекті	
11.01.06.	Діагноз та диференційний діагноз	
11.01.07.	Ускладнення	
11.01.08.	Консервативне лікування	
11.01.09.	Терапевтична тактика та показання до хірургічного лікування	
11.01.10.	Профілактика та протирецидивне лікування	
11.02.	Гострий живіт (перитоніти, ущемлення кил та ін.)	

11.02.01.	Причини виникнення гострого живота	• Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) • Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику гострих гастроінтестинальних кровотеч, «гострого живота», гострого холециститу, гострого панкреатиту. • Здатність до визначення тактики надання медичної допомоги при невідкладних станах у гастроентерології. • Мати навички надання екстреної медичної допомоги пацієнтам гастроентерологічного профілю. Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі
11.02.02.	Клінічна картина	
11.02.03.	Діагноз та диференційний діагноз	
11.02.04.	Тактика ведення	
11.02.05.	Показання до хірургічного лікування	
11.03.	Гострий холецистит	
11.03.01.	Класифікація	
11.03.02.	Етіологія і патогенез	
11.03.03.	Клініка	
11.03.04.	Особливості перебігу у віковому аспекті	
11.03.05.	Ускладнення	
11.03.06.	Діагноз та диференційний діагноз	
11.03.07.	Лікування	
11.03.08.	Показання до хірургічного лікування	
11.04.	Гострий панкреатит	
11.04.01.	Етіологія і патогенез	
11.04.02.	Класифікація	
11.04.03.	Клінічна картина	
11.04.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
11.04.05.	Ускладнення	
11.04.06.	Лікування	
11.04.07.	Показання до хірургічного лікування	

		медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
12.	Деякі питання супутньої патології	
12.01.	Вірусні захворювання печінки	Загальнопрофесійні компетенції
12.01.01.	Збудники вірусних гепатитів	• Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів. • Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами.
12.01.02.	Епідеміологія	
12.01.03.	Класифікація вірусних гепатитів	
12.01.04.	Клінічна картина та критерії тяжкості захворювання	
12.01.05.	Діагностика та диференційна діагностика	
12.01.06.	Ускладнення	
12.01.07.	Загальні питання лікування хворих на вірусний гепатит	
12.02.	ВІЛ-інфекція та органи травлення	
12.02.01.	Етіологія і патогенез	
12.02.02.	Епідеміологія, групи ризику	
12.02.03.	Клінічні прояви	
12.02.04.	Діагноз та диференційний діагноз	
12.02.05.	Лікування	
12.02.06.	Профілактика	
12.02.07.	Спостереження	
12.03.	Гельмінтози та кишкові інфекції	
12.03.01.	Епідеміологія	
12.03.02.	Патогенез	
12.03.03.	Класифікація	
12.03.04.	Клінічна картина в залежності від збудника	
12.03.05.	Діагноз та диференційний діагноз	
12.03.06.	Ускладнення	
12.03.07.	Лікування	
12.03.08.	Профілактика	
12.04.	Патологія органів травлення при різних захворюваннях	Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36). • Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику вірусних захворювань печінки, ураження органів травлення при ВІЛ-інфекції, гельмінтозів та
12.04.01.	Системні захворювання сполучної тканини	
12.04.02.	Захворювання ендокринної системи	
12.04.03.	Захворювання нирок	
12.04.04.	Гематологічні захворювання	
12.04.05.	Захворювання серцево-судинної системи	
12.05.	Харчова алергія	

		кишкових інфекцій, патології органів травлення при захворюваннях інших органів та систем Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
13.	Фармакотерапія та немедикаментозні методи лікування в гастроентерології	
13.01.	Основні принципи фармакотерапії при захворюваннях органів травлення	Загальнопрофесійні компетенції • Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів.
13.01.01.	Класифікація лікарських засобів, що застосовуються в гастроентерології	
13.01.02.	Фармакодинаміка та фармакокінетика лікарських засобів, що застосовуються в гастроентерології	
13.01.03.	Показання до застосування	

13.01.04.	Протипоказання до застосування	• Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів. • Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз). • Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами. Спеціалізовано-професійні компетенції • Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу. • Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36) • Вміти призначати фармакотерапію пацієнтам із захворюваннями органів травлення з урахуванням супутньої патології, взаємодії лікарських засобів. • Здатність верифікувати ПД ЛЗ, класифікувати, вміти надати інформацію про ПД. • Вміти призначити дієтичне харчування пацієнтам із захворюваннями травної системи Дослідницькі компетентності • Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. • Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології. • Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів. • Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Аналітичні компетентності • Здатність проводити науковий
13.01.05.	Побічні ефекти	
13.01.06.	Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій	
13.02.	Побічна дія ліків в гастроентерології	
13.02.01.	Класифікація побічної дії лікарських засобів	
13.02.02.	Фактори, що впливають на розвиток ПД ЛЗ	
13.02.03.	Серйозна, несерйозна, передбачувана ПД	
13.02.04.	Алергічні реакції до ЛЗ	
13.02.05.	Фармакотоксична побічна дія ЛЗ	
13.02.06.	Побічна дія ЛЗ при їх взаємодії та взаємодії з їжею	
13.02.07.	Фармакогенетичні прояви та наслідки ПД ЛЗ, канцерогенні та тератогенні ПР	
13.02.08.	Імунологічні прояви ПД ЛЗ	
13.02.09.	«Синдром відміни» при застосуванні ЛЗ; ПД при тривалому застосуванні ЛЗ	
13.02.10.	Клінічні прояви ПД ЛЗ, що застосовуються в гастроентерології	
13.02.11.	Визначення та зміст термінів, які застосовуються при здійсненні заходів з фармакологічного нагляду	
13.02.12.	Організація фармакологічного нагляду в Україні та в світі. Зміст законодавчих та регламентуючих документів щодо питань фармакологічного нагляду в Україні	
13.03.	Основні принципи фізіотерапії в гастроентерології	
13.03.01.	Біологічна дія фізичних факторів	
	Класифікація основних фізіотерапевтичних методів в гастроентерології.	
13.03.02.	Загальні показання для їх призначення	
13.03.03.	Фізіотерапія при захворюваннях стравоходу, шлунка та 12-палої кишки	
13.03.04.	Фізіотерпія при захворюваннях гепатобіліарної системи	
13.03.05.	Фізіотерапія при захворюваннях підшлункової залози	
13.03.06.	Фізіотерапія при захворюваннях кишечника	
13.04.	Лікувальна дія мінеральних вод в гастроентерології	
13.05.	Дієтотерапія захворювань органів травлення	
13.05.01.	Сучасні теорії адекватного харчування	
13.05.02.	Харчові речовини та їх біологічна роль	
13.05.03.	Харчові джерела найважливіших нутрієнтів	
13.05.04.	Основи технології приготування їжі	
13.05.05.	Організація лікувального харчування	
13.05.06.	Дієтотерапія при захворюваннях стравоходу	
13.05.07.	Дієтотерапія при захворюваннях шлунка та 12-палої кишки	
13.05.08.	Дієтотерапія при захворюваннях печінки	
13.05.09.	Дієтотерапія при захворюваннях біліарної системи	

13.05.10.	Дієтотерапія при захворюваннях підшлункової залози	аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності • Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини. • Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування. • Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази. • Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.
13.05.11.	Дієтотерапія при захворюваннях тонкої та товстої кишки	
13.05.12.	Дієтотерапія пацієнтів із захворюваннями органів травлення в післяопераційний період	

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Невід'ємною частиною опанування навчального курсу професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією) в аспірантурі та поза аспірантурою є педагогічний практикум.

Мета – забезпечення формування та розвитку освітньо-прикладних компонентів викладацьких компетентностей.

Завданнями педагогічного практикуму є оволодіння навиками підготовки навчально-методичної документації, проведення аудиторних занять, організації позааудиторної роботи здобувачів вищої та/або післядипломної освіти, заходів безперервного професійного розвитку.

Педагогічний практикум проводять, як правило, на випусковій кафедрі, або на кафедрі, на якій працює науковий керівник здобувача вищої освіти.

Педагогічний практикум проходить під організаційно-методичним керівництвом науково-педагогічного працівника зазначеної кафедри, який є куратором відповідної навчальної дисципліни професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією), що опановує здобувач вищої освіти. Рішенням, обговореним і схваленим на засіданні кафедри, організаційно-методичне керівництво педагогічним практикумом може бути покладено на іншого науково-педагогічного працівника відповідної кафедри, в тому числі, на наукового керівника здобувача вищої освіти.

Загальний обсяг педагогічного практикуму становить 30 годин (1 кредит), що виділяються та обліковуються в межах годин самостійної роботи здобувача вищої освіти за відповідною навчальною дисципліною професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією).

Зміст заходів педагогічного практикуму та послідовність їх виконання визначається у індивідуальному плані педагогічного практикуму здобувача вищої освіти, що погоджується керівником педагогічного практикуму та затверджується завідувачем кафедри, на якій проводиться педагогічний практикум.

Звіт про проходження педагогічного практикуму здобувача вищої освіти погоджується керівником педагогічного практикуму, обговорюється та схвалюється на засіданні кафедри, на якій проводився педагогічний практикум, та затверджується завідувачем даної кафедри.

Форма індивідуального плану педагогічного практикуму здобувача вищої освіти, звіту про проходження педагогічного практикуму, навчально-методичних документів, що готує здобувач вищої освіти в межах виконання завдань педагогічного практикуму, визначається Альбомом форм.

Відповідальність за організацію, проведення та контроль якості педагогічного практикуму покладається на завідувача кафедри, на якій проводився педагогічний практикум, а саме: завідувача випускової кафедри або завідувача кафедри, на якій працює науковий керівник здобувача вищої освіти.

ПЕРЕЛІК
компетентностей відповідно до нормативної навчальної дисципліни
«Гастроентерологія» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі за
спеціальністю 222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія

№ п/п	Назва
Загальнопрофесійні компетентності	
1.	Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів.
2.	Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів
3.	Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз).
4.	Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами.
Спеціалізовано-професійні компетентності	
5.	Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу.
6.	Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36).
7.	Здатність до ведення медичної документації.
8.	Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення.
9.	Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я.
10.	Здатність до проведення експертизи працездатності пацієнтів із захворюваннями органів травлення.
11.	Здатність до узагальнення інформації стосовно проявів патології травної системи.
12.	Знання будови травної системи та принципи її функціонування, клінічні прояви ураження окремих органів травної системи та різних рівнів її функціональної організації, індивідуальні вікові особливості травної системи.
13.	Здатність до проведення клінічного дослідження органів травної системи, інтерпретувати його результати у вигляді формування топічного та синдромального діагнозів.
14.	Здатність інтерпретувати результати функціональних методів діагностики, лабораторних та інструментальних методів дослідження.
15.	Здатність виконувати медичні маніпуляції.
16.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань стравоходу.
17.	Вміти призначати лікування при захворюваннях стравоходу, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
18.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань шлунка та 12-палої кишки.
19.	Вміти призначати лікування при захворюваннях шлунка та 12-палої кишки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
20.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань печінки.
21.	Вміти призначати лікування при захворюваннях печінки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
22.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань жовчного міхура і жовчовивідних шляхів.
23.	Вміти призначати лікування при захворюваннях жовчного міхура і жовчовивідних шляхів, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
24.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань підшлункової

	залози.
25.	Вміти призначати лікування при захворюваннях захворювань підшлункової залози, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
26.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань кишечника.
27.	Вміти призначати лікування при захворюваннях кишечника, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.
28.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику пухлинних захворювань органів травлення.
29.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику гострих гастроінтестинальних кровотеч, «гострого живота», гострого холециститу, гострого панкреатиту.
30.	Здатність до визначення тактики надання медичної допомоги при невідкладних станах у гастроентерології.
31.	Мати навички надання екстреної медичної допомоги пацієнтам гастроентерологічного профілю.
32.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику вірусних захворювань печінки, ураження органів травлення при ВІЛ-інфекції, гельмінтозів та кишкових інфекцій, патології органів травлення при захворюваннях інших органів та систем.
33.	Вміти призначати фармакотерапію пацієнтам із захворюваннями органів травлення з урахуванням супутньої патології, взаємодії лікарських засобів.
34.	Здатність верифікувати ПД ЛЗ, класифікувати, вміти надати інформацію про ПД.
35.	Вміти призначити дієтичне харчування пацієнтам із захворюваннями травної системи.
Дослідницькі компетентності	
36.	Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.
37.	Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології.
38.	Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.
39.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Аналітичні компетентності	
40.	Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності.
41.	Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини.
42.	Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування.
43.	Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази.
44.	Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD),
який закінчив навчання з нормативної навчальної дисципліни
«Гастроентерологія» за спеціальністю
222 Медицина: 14.01.36 - Гастроентерологія
Кваліфікаційні вимоги:**

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми очікується, що в результаті успішного навчання за програмою, поряд із іншими професійними навиками, здобувач ступеня доктора філософії повинен:

№ п/п	Назва	Знання	Уміння
Загальнопрофесійні компетентності			
1.	Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів.	+	+
2.	Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів.	+	+
3.	Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз).	+	+
4.	Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами.	+	+
Спеціалізовано-професійні компетентності			
5.	Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій гастроентерології у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу.	+	+
6.	Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 Медицина («Гастроентерологія» 14.01.36).	+	+
7.	Здатність до ведення медичної документації.	+	+
8.	Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення.	+	+
9.	Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я.	+	+
10.	Здатність до проведення експертизи працездатності пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	+	+
11.	Здатність до узагальнення інформації стосовно проявів патології травної системи.	+	+
12.	Знання будови травної системи та принципи її функціонування, клінічні прояви ураження окремих органів травної системи та різних рівнів її функціональної організації, індивідуальні вікові особливості травної системи.	+	+
13.	Здатність до проведення клінічного дослідження органів травної системи, інтерпретувати його результати у вигляді формування топічного та синдромального діагнозів.	+	+
14.	Здатність інтерпретувати результати функціональних методів діагностики, лабораторних та інструментальних методів дослідження.	+	+
15.	Здатність виконувати медичні маніпуляції.	+	+
16.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань стравоходу.	+	+
17.	Вміти призначати лікування при захворюваннях стравоходу, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне	+	+

	спостереження за пацієнтом.		
18.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань шлунка та 12-палої кишки.	+	+
19.	Вміти призначати лікування при захворюваннях шлунка та 12-палої кишки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.	+	+
20.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань печінки.	+	+
21.	Вміти призначати лікування при захворюваннях печінки, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.	+	+
22.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань жовчного міхура і жовчовивідних шляхів.	+	+
23.	Вміти призначати лікування при захворюваннях жовчного міхура і жовчовивідних шляхів, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.	+	+
24.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань підшлункової залози.	+	+
25.	Вміти призначати лікування при захворюваннях захворювань підшлункової залози, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.	+	+
26.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику захворювань кишечника.	+	+
27.	Вміти призначати лікування при захворюваннях кишечника, оцінювати ефективність терапії, проводити корегувальні дії та вести динамічне спостереження за пацієнтом.	+	+
28.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику пухлинних захворювань органів травлення.	+	+
29.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику гострих гастроінтестинальних кровотеч, «гострого живота», гострого холециститу, гострого панкреатиту.	+	+
30.	Здатність до визначення тактики надання медичної допомоги при невідкладних станах у гастроентерології.	+	+
31.	Мати навички надання екстреної медичної допомоги пацієнтам гастроентерологічного профілю.	+	+
32.	Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику вірусних захворювань печінки, ураження органів травлення при ВІЛ-інфекції, гельмінтозів та кишкових інфекцій, патології органів травлення при захворюваннях інших органів та систем.	+	+
33.	Вміти призначати фармакотерапію пацієнтам із захворюваннями органів травлення з урахуванням супутньої патології, взаємодії лікарських засобів.	+	+
34.	Здатність верифікувати ПД ЛЗ, класифікувати, вміти надати інформацію про ПД.	+	+
35.	Вміти призначити дієтичне харчування пацієнтам із захворюваннями травної системи.	+	+
Дослідницькі компетентності			
36.	Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.	+	+
37.	Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі гастроентерології.	+	+
38.	Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.	+	+
39.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	+	+
Аналітичні компетентності			

40.	Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності.	+	+
41.	Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини.	+	+
42.	Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування.	+	+
43.	Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази.	+	+
44.	Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.	+	+

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

I. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст.56.
4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР, 1971, додаток до № 50, ст. 375.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-X (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122.
6. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88.
8. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
9. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492.
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19.
11. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.31.
12. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314.
13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст.275.
14. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня.2014 р. № 1700-VII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056.
15. Про захист персональних даних: Закон України від 01 червня 2010 р. № 2297-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 34, ст. 481.
16. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 30, ст.379.
17. Про звернення громадян: Закон України 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 47, ст.256.
18. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650.
19. Про лікарські засоби : Закон України від 04 квітня 1996 р. № 123/96-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 22, ст. 86.
20. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158.
21. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори Закон України від 12 лютого 1995 р. № 60/95-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 10, ст.60.

22. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25.
23. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668.
24. Алкогольная болезнь органов пищеварения: клинические очерки / Под ред. Н. Б. Губергриц, Н. В. Харченко. Киев, 2009. 180 с.
25. Барановский А.Ю. Болезни оперированного желудка (профилактика и лечение: совместная позиция терапевта и хирурга): руководство для врачей / А.Ю.Барановский, К.В.Логунов, О.Б.Протопопова. СПб: Издательский дом СПбМАПО, 2010. 382 с.
26. Бондарь Г.В., Думанський Ю.В., Попович О.Ю. Онкологія: підручник для студентів вищих навчальних медичних закладів. К.: Медицина, 2013. 542 с.
27. Бордин Д.С., Янова О.Б., Валитова Э.Р. Методика проведения и клиническое значение импеданс-рН-мониторинга: методические рекомендации. М.: ИД «МЕДПРАКТИКА-М», 2013. 27 с.
28. Воспалительные заболевания кишечника. Клиническое руководство Под ред. Д.Дж. Штайн, Р. Шейкер; Пер. с англ.; Под ред. И.Л. Халифа М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. 256 с.
29. Гастроентерологія / Під ред. Н.В. Харченко, О.Я. Бабака. К., 2007. 720 с.
30. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. 2-е вид., переробл., доповн. Кіровоград.: Поліум, 2016. Т. 1. 488 с., іл., табл.; 8.
31. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. 2-е вид., переробл., доповн. Кіровоград.: Поліум, 2017. Т. 2. 432 с., іл., табл.; 4.
32. Губергріц Н.Б., Харченко Н.В. Хронічні гепатити та цирози печінки: навч. посібник. 4-е вид., виправл. і доп. Кіровоград.: ПОЛІУМ, 2015. 288 с.
33. Дегтярева И.И. Клиническая гастроэнтерология: рук-во для врачей. К., 2007. 435 с.
34. Джоши Д., Кин Дж., Бринд Э. Наглядная гепатология. Учебное пособие / Пер. с англ. Ю.О. Шульпековой; Под ред. Ч.С. Павлова М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. 168 с.
35. Діагностика і лікування хронічних невірусних захворювань печінки: монографія / ред. кол.: З.М.Митник, Н.В.Харченко та ін. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 308с.+8 іл.
36. Дієтологія : підручник / Н.В. Харченко, Г.А. Анохіна, О.Я. Бабак та ін.; за ред. : Н.В. Харченко, Г.А. Анохіної. К.: МЕРИДІАН, 2012. 527 с.
37. Ендоскопія травного тракту. Мінімальна стандартна термінологія (МСТ) / Дзвонковський Т.М., Врублевська О.О., Лемко І.І., Бойко В.В./ Видання українською мовою під редакцією В.І.Нікішаєва. 34 с.
38. Зак М.Ю., Мосійчук Л.М. Хронічний гастрит і передрак шлунка. Практичне керівництво / Під ред. член-кор. НАМНУ, проф. Філіппова Ю.О. Дніпропетровськ, 2011. 69 с.: іл.
39. Звягинцева Т.Д. Чернобай А.И. Хронические заболевания печени. Руководство для врачей. 2-е изд. Харьков, 2014. 236 с.
40. Инфекционные болезни: учебник / О.А. Голубовская, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба и др.; под ред. О.А.Голубовской. К.: Медицина, 2014. 784 с.
41. Класифікації захворювань органів травлення: довідник / О.Я. Бабак, О.А. Голубовська, Н.Б. Губергріц та ін.; за ред. Н.В. Харченко. Кіровоград: Поліум, 2015. 55 с.
42. Клинические рекомендации EASL–EASD–EASO по диагностике и лечению неалкогольной жировой болезни печени / Европейская ассоциация по изучению болезней печени (European Association for the Study of the Liver; EASL), Европейская ассоциация по изучению диабета (European Association for the Study of Diabetes; EASD) и Европейская ассоциация по изучению ожирения (European Association for the Study of Obesity; EASO). Journal of Hepatology 2016 том 64 Р. 1388–1402 http://www.easl.eu/medias/cpg/pdf_files/NAFLD_RU.pdf
43. Мачарадзе Д.Ш. Пищевая аллергия у детей и взрослых. Клиника, диагностика, лечение. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. 392 с.
44. Медицина неотложных состояний: ученик / И.С.Зозуля, А.В.Вершигора, В.И.Боброва и др.; под. ред. И.С.Зозули. К.: Медицина, 2008. 696 с.

45. Минушкин О.Н. Функциональные расстройства билиарной системы: учебное пособие. М. : Адамант, 2015. 50 с.
46. Наказ МОЗ України від 03.08.2012 № 600 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при диспепсії" Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Диспепсія». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ведення диспепсії у дорослих». <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/13-dyspepsiia>
47. Наказ МОЗ України від 03.09.2014 р. № 613 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при пептичній виразці шлунка та дванадцятипалої кишки». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих». Адаптована клінічна настанова «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки». <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/20-peptychna-vyrazka-shlunka-ta-dvanadtsiatypaloi-kyshky>
48. Наказ МОЗ України від 06.11.2014 № 826 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах": «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Алкогольний гепатит»; «Алкогольна хвороба печінки. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах» <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/1-khronichni-neinfektsiini-hepatyty>
49. Наказ МОЗ України від 06.11.2014 № 826 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах": «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Аутоімунний гепатит»; «Аутоімунний гепатит. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах» <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/1-khronichni-neinfektsiini-hepatyty>
50. Наказ МОЗ України від 06.11.2014 № 826 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах": «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Неалкогольний стеатогепатит»; «Неалкогольна жирова хвороба печінки. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах» <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/1-khronichni-neinfektsiini-hepatyty>
51. Наказ МОЗ України від 10.09.2014 р. № 638 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному панкреатиті». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Хронічний панкреатит». Адаптована клінічна настанова «Хронічний панкреатит». <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/32-khronichnyi-pankreatyt>
52. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 р. № 90 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при запальних захворюваннях кишечника». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Запальні захворювання кишечника (хвороба Крона, виразковий коліт)». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Хвороба Крона». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Неспецифічний виразковий коліт» <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/59-zapalni-zakhvoriuvannia-kyshechnyka>
53. Наказ МОЗ України від 14.02.2012 № 110 «Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 070/о «Довідка для одержання путівки на санаторно-курортне лікування»» // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-12>
54. Наказ МОЗ України від 18.07.2016 № 729 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при вірусному гепатиті С». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної

- (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Вірусний гепатит С у дорослих». http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_729_VGC/2016_729_nakaz_VGC.pdf
55. Наказ МОЗ України від 21.06.2016 № 613 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при вірусному гепатиті В». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Вірусний гепатит В у дорослих». http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_613_VirysGep_B/2016_613_nakaz_vgB.pdf
56. Наказ МОЗ України від 27.12.2006 № 898 «Про затвердження Порядку здійснення фармаконагляду» зі змінами і доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 09.11.2016 № 1197. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-07>
57. Наказ МОЗ України від 31.10.2013 № 943 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі". Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба». http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2013_943GERX/2013_943nakazGERX.pdf
58. Никишаев В.И., Болотских Н.А., Тумак И.Н., Баранников К.В. Ведение пациентов с предраковыми состояниями и повреждениями в желудке. Клинические рекомендации // <http://endoscopy.com.ua/>
59. Організація лікувального харчування в закладах охорони здоров'я України/ за ред. О.В. Швеця. К.: КІМ, 2016. 368 с.
60. Паразитарные болезни человека (протозоозы и гельминтозы): Руководство для врачей / Под ред. В.П.Сергиева, Ю.П.Лобзина, С.С.Козлова. СПб: ООО» Издательство Фолиант», 2008. 592 с.: ил.
61. Парентеральное и энтеральное питание: национальное руководство / Под ред. М.Ш. Хубутія, Т.С. Поповой, А.И. Салтанова. М.: Геотар-Медиа, 2015. 800 с.
62. Питання медико-соціальної експертизи: Постанова кабінету міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1317 (із змінами) // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF>
63. Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний органов пищеварения / под ред. проф. О.Я. Бабака, Н.В. Харченко. Киев: Здоров'я України, 2012. 320 с.
64. Рекомендации EASL по лечению аутоиммунного гепатита / Европейская ассоциация по изучению печени (EASL). Journal of Hepatology 2015 vol. 63 | 971–1004 http://www.easl.eu/medias/cpg/pdf_files/AIH_RU.pdf
65. Степанов Ю.М., Бойко Т.Й. Хвороба Крона: сучасні підходи до діагностики та лікування. Практичний посібник. Дніпропетровськ. 2014. 132 с.
66. Функциональные расстройства желудочно-кишечного тракта. Практический подход на основе клинического опыта. Под ред. Б.Е. Лэйси, М.Д. Кроуэлла, Дж.К. ДиБайза; Пер. с англ.; Под ред. С.В. Демичева. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. 352 с.
67. Функціональні захворювання жовчного міхура та жовчовивідних шляхів: [навчальний посібник] / Звягінцева Т.Д. [та ін.]. – Харків, 2014. 304 с.
68. Функціональні розлади шлунково-кишкового тракту (Римські критерії IV – вибрані питання) / Т.Д. Звягінцева, І.М. Скрипник, С.М. Ткач, Н.В. Харченко. К., 2017. 56 с.
69. Хирургия/ под ред. М.П. Захараша. Вінниця: Нова книга, 2014. 688 с.
70. Хірургічні хвороби: Підручник. 2-ге вид., випр./ Я.С. Березницький, О.А. Вільцанюк, М.Д. Желіба та ін.; за ред. П.Д. Фоміна, Я.С. Березницького. К., 2017. 408 с.
71. Щепотін І.Б. Онкологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації. К.: Моріон, 2014. 384 с.
72. Язык – «зеркало» организма (Клиническое руководство для врачей) / Г.В.Банченко, Ю.М.Максимовский, В.М.Гринин. М., 2000. 407 с.
73. Ялкупт С.И. Профилактика опухолей. – М.: «Книга-плюс», 2006. – 456 с.
74. ACG clinical guideline: epidemiology, risk factors, patterns of presentation, diagnosis, and management of colon ischemia (CI)/ L.J. Brandt, P. Feuerstadt, G.F. Longstreth et al.// Am. J. Gastroenterol. 2015. Vol. 110. P. 18-27.

75. ACG clinical guidelines: diagnosis and management of celiac disease / A.R. Tapia, I.D. Hill, C.P. Kelly et al. // *Am. J. Gastroenterol.* 2013. Vol. 108. P. 656–676.
76. Advanced nutrition and dietetics in gastroenterology / Ed. M. Lomer. Oxford : Wiley Blackwell, 2015. 330 p.
77. Alessandro Armuzzi, Manuel Barreiro-de Acosta, Johan Burisch et al.; for the European Crohn's and Colitis Organisation [ECCO] . Third European Evidence-based Consensus on Diagnosis and Management of Ulcerative Colitis. Part 1: Definitions, Diagnosis, Extra-intestinal Manifestations, Pregnancy, Cancer Surveillance, Surgery, and Ileo-anal Pouch Disorders. *Journal of Crohn's and Colitis*, 2017, 1-39.
78. Bowel Disorders / B.E. Lacy, F. Mearin, L.Chang et al. // *Gastroenterology*. 2016. Vol 150 (6). P. 1393-1407.
79. Diagnosis and management of adult coeliac disease: guidelines from the British Society of Gastroenterology / J.F. Ludvigsson, J.C. Bai, F. Biagi et al. // *Gut*. 2014. Vol. 63. P.1210-1228.
80. Drossman D.A. Functional Gastrointestinal Disorders: history, pathophysiology, clinical features, and Rome IV // *Gastroenterology*. 2016. Vol 150 (6). P. 1262-1279.
81. Drossman D.A., Hasler W.L. Rome IV functional GI Disorders of Gut-Brain Interaction // *Gastroenterology*. 2016. Vol 150 (6). P. 1257-1261.
82. EASL Clinical Practice Guidelines on nutrition in chronic liver disease. *J Hepatol* (2018), <https://doi.org/10.1016/j.jhep.2018.06.024>
83. EASL Clinical Practice Guidelines on the prevention, diagnosis and treatment of gallstones. *Journal of Hepatology* 2016 vol. 65 | 146–181. <https://easl.eu/publication/prevention-diagnosis-and-treatment-of-gallstones/>
84. EASL Clinical Practice Guidelines: Autoimmune hepatitis. *Journal of Hepatology* 2015 vol. 63 | 971–1004. <https://easl.eu/publication/autoimmune-hepatitis/>
85. EASL Clinical Practice Guidelines: Drug-induced liver injury. *J Hepatol* (2019), <https://doi.org/10.1016/j.jhep.2019.02.014>
86. EASL Clinical Practice Guidelines: Management of alcohol-related liver disease *Journal of Hepatology* 2018 vol. 69 | 154–181 <https://easl.eu/wp-content/uploads/2018/10/EASL-CPG-Mgmt-ALD.pdf>
87. EASL Clinical Practice Guidelines: The diagnosis and management of patients with primary biliary cholangitis. *Journal of Hepatology* 2017 vol. 67 | 145–172 <https://easl.eu/wp-content/uploads/2018/10/PBC-English-report.pdf>
88. EASL-ALEH Clinical Practice Guidelines: Non-invasive tests for evaluation of liver disease severity and prognosis. *Journal of Hepatology* 2015 vol. 63 | 237–264. <https://easl.eu/publication/non-invasive-tests-for-evaluation-of-liver-disease-severity-and-prognosis/>
89. ECCO-ESGAR Guideline for Diagnostic Assessment in IBD Part 1: Initial diagnosis, monitoring of known IBD, detection of complications. ECCO Guideline/Consensus Paper / C. Maaser [et al.]. *Journal of Crohn's and Colitis*, 2019, 144–164K doi:10.1093/ecco-jcc/jyy113 Advance Access publication August 23, 2018
90. ECCO-ESGAR Guideline for Diagnostic Assessment in IBD Part 2: IBD scores and general principles and technical aspects. ECCO Guideline/Consensus Paper / A. Sturm [et al.]. *Journal of Crohn's and Colitis*, 2018, 273–290 doi:10.1093/ecco-jcc/jyy114 Advance Access publication August 24, 2018
91. Esophageal Disorders / Q. Aziz, R. Fass, C. P. Gyawali et al. // *Gastroenterology*. 2016. Vol 150 (6). P. 1368-1379.
92. European Association for the Study of the Liver. EASL Clinical Practice Guidelines for HFE Hemochromatosis. *J Hepatol* (2010). doi: 10.1016/j.jhep.2010.03.001. <https://easl.eu/publication/management-of-hfe-hemochromatosis/>
93. European Consensus on the Diagnosis and Management of Iron Deficiency and Anaemia in Inflammatory Bowel Diseases. ECCO Guideline/Consensus Paper / A. U. Dignass [et al.]. *Journal of Crohn's and Colitis*, 2015, 211–222 doi:10.1093/ecco-jcc/jju009 <https://academic.oup.com/ecco-jcc/article-abstract/9/3/211/361529>
94. Evidence-based clinical practice guidelines for functional dyspepsia / H. Miwa, M. Kusano, T. Arisawa et al. // *J. Gastroenterol.* 2015. Vol. 50. P. 125–139.

95. Fernando Gomollin, Axel Dignass, Vito Annese et al., on behalf of ECCO. 3rd European Evidence-based Consensus on the Diagnosis and Management of Crohn's Disease 2016: Part 1: Diagnosis and Medical Management. *Journal of Crohn's and Colitis*, 2017, 3–25.
96. Gallbladder and Sphincter of Oddi Disorders /P.B. Cotton, G.H. Elta, C.R. Carter et al. // *Gastroenterology*. 2016. Vol 150 (6). P. 1420-1429.
97. Gastric atrophy: use of OLGA staging system in practice/ M. Molaei, A. Ehtiati, R. Mashayekhi et al.// *Gastroenterol .Hepatol. Bed. Bench.* 2016. Vol. 9(1). P. 25-29.
98. Gastroduodenal Disorders /V. Stanghellini, F.K.L. Chan, W.L. Hasler et al. // *Gastroenterology*. 2016. Vol 150 (6). P. 1380-1392
99. Guidelines for the Diagnosis and Management of Gastroesophageal Reflux Disease/Philip O. Katz, Lauren B. Gerson, Marcelo F. Vela // *Am J Gastroenterol*, 2013. Vol. 108. P.308-328.
100. J Matthias Lo`hr, Enrique Dominguez-Munoz, Jonas Rosendahl et al.; HaPanEU/UEG Working Group «United European Gastroenterology evidencebased guidelines for the diagnosis and therapy of chronic pancreatitis (HaPanEU)» *United European Gastroenterology Journal* 2017, Vol. 5(2) 153–199.
101. Katz PO, Gerson LB, Vela MF. Guidelines for the diagnosis and management of gastroesophageal reflux disease. *Am J Gastroenterol*. 2013 Mar;108(3):308-28; quiz 329.
102. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain C et al. Management of *Helicobacter pylori* infection – the Maastricht V/Florence Consensus Report. *Gut* 2017; 66 (1): 6–30.
103. Marcus Harbord, Rami Eliakim, Dominik Bettenworth et al., for the European Crohn's and Colitis Organisation [ECCO]. Third European Evidence-based Consensus on Diagnosis and Management of Ulcerative Colitis. Part 2: Current Management *Journal of Crohn's and Colitis*, 2017, 1–24.
104. Miwa H., Kusano M., Arisawa T. et al. Evidence-based clinical practice guidelines for functional dyspepsia // *J. Gastroenterol* (2015) 50:125–139
105. NICE (National Institute for Health and Care Excellence). Acute gastrointestinal bleeding in over 16s: management. Clinical guideline [CG141] Published date: June 2012 Last updated: August 2016 <http://endoscopy.com.ua/assets/files/2NICE.pdf>
106. Paolo Gionchetti, Axel Dignass, Silvio Danese et al., on behalf of ECCO. 3rd European Evidence-based Consensus on the Diagnosis and Management of Crohn's Disease 2016: Part 2: Surgical Management and Special Situations. *Journal of Crohn's and Colitis*, 2017, 135–149.
107. Practical guidance for the management of iron deficiency in patients with inflammatory bowel disease / D. Niepel [et al.]. *Therap Adv Gastroenterol*. 2018; 11: 1756284818769074. Published online 2018 Apr 26. doi: 10.1177/1756284818769074. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5946590/>
108. Role of endoscopy in primary sclerosing cholangitis: European Society of Gastrointestinal Endoscopy (ESGE) and European Association for the Study of the Liver (EASL) Clinical Guideline. *Journal of Hepatology* 2017 vol. 66 | 1265–1281. <https://easl.eu/wp-content/uploads/2018/10/sclerosing-cholangitis-English-Report.pdf>
109. Sugano K, Tack J, Kuipers EJ et al. Kyoto global consensus report on *Helicobacter pylori* gastritis. *Gut* 2015; 64: 1353–67.
110. The European Association for the Study of the Liver. EASL Clinical Practice Guidelines for the management of patients with decompensated cirrhosis. *J Hepatol* (2018), <https://doi.org/10.1016/j.jhep.2018.03.024>
111. United European Gastroenterology evidencebased guidelines for the diagnosis and therapy of chronic pancreatitis (HaPanEU). *United European Gastroenterol J*. 2017 Mar; 5(2): 153–199. Published online 2017 Jan 16. doi: 10.1177/2050640616684695
112. V. Manne, S. Saab Impact of nutrition and obesity on chronic liver disease *Clinics in Liver Disease*, 18 (2014), pp. 205–218.
113. World gastroenterology organisation global guidelines on celiac disease / J.Bai, C. Ciacci, G.R. Corazza et al. 2016. URL: <http://www.worldgastroenterology.org/UserFiles/file/guidelines/celiac-disease-english-2016.pdf>
114. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines. Diet and the Gut. 2018. 37 p. <http://www.worldgastroenterology.org/UserFiles/file/guidelines/diet-and-the-gut-english-2018.pdf>

115. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines. Probiotics and prebiotics. 2017. 35 p.
<http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/probiotics-and-prebiotics/probiotics-and-prebiotics-english>

Ресурси Інтернет:

1. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nmapo.edu.ua/index.php/uk/> – офіційний сайт Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика;
3. <http://president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України;
4. <http://rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України;
5. <http://ukrgastro.com.ua/> – офіційний сайт ГО «Українська гастроентерологічна Асоціація»
6. <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/> – офіційний сайт ДП «Державний експертний центр МОЗ України»
7. <http://www.drlz.com.ua/> – Державний реєстр лікарських засобів України
8. <http://www.eagen.org/> – офіційний сайт Європейської Асоціації Гастроентерології, Ендоскопії та Нутриціології (EAGEN)
9. <http://www.easl.eu/> – офіційний сайт Європейської Асоціації по вивченню печінки (EASL)
10. <http://www.kmu.gov.ua/> – Урядовий портал, єдиний веб-портал органів виконавчої влади України;
11. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України;
12. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
13. <http://www.nplu.org/> – Національна Парламентська бібліотека України;
14. <http://www.ueg.eu/> – офіційний сайт Об'єднаного Європейського Гастроентерологічного Тижня (UEGW)
15. <http://www.who.int/> – офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.
16. <http://www.worldgastroenterology.org/> – офіційний сайт Всесвітньої гастроентерологічної Асоціації (WGO)
17. <https://ukrgastro.com.ua/> – офіційний сайт Української Гастроентерологічної Асоціації
18. <https://www.ecco-ibd.eu/> – офіційний сайт Європейської Організації хвороби Крона і коліту (ECCO)

II. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, ст.64.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 27, ст.282.
3. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 р. № 3460-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 51, ст.577.
4. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004.
5. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2017-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 48, ст.409.
6. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5081-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 30, ст.340.
7. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379.
8. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380.
9. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2-3, ст.12.
10. Про рекламу: Закон України від 03 липня 1996 р. № 270/96-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 39, ст. 181.

11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545.
12. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. № 1701-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 35, ст.412.
13. Про Уповноваженого Верховного Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 20, ст.99.
14. Адамович О.П., Ворожбит О.Б., Герасун О.Б. та ін. Основи лікування інфекційних хвороб. Львів: ЛНМУ, 2015. 124 с.
15. Апанасенко Г.Л., Попова Л.А., Магльований А.В. Санологія (медичні аспекти валеології): підручник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. Львів, ПП «Кварт», 2011. 303с.
16. Гастроэнтерология и гепатология: /
под ред. А.В.Калинина, А.Ф.Логинова, А.И.Хазанова. 3-е изд., перераб. и доп. М. : МЕДпресс-информ, 2013. 848 с.
17. Гастроэнтерология: национальное руководство. Краткое издание / Под ред. В.Т. Ивашкина, Т.Л. Лапиной. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. 464 с.
18. Гурвич М. М. Большая книга о питании для здоровья. М.: 2015. 343 с.
19. Диетология/ Под ред. А.Ю.Барановского. 5-е изд. СПб: Питер, 2017. 1004 с.
20. Ивашкин В.Т., Маев И.В., Трухманов А.С. Справочник по инструментальным исследованиям и вмешательствам в гастроэнтерологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. 560 с.
21. Ивашкин В.Т., Шептулин А.А., Киприанис В.А. Функциональная диспепсия: краткое практическое руководство. М.: МЕДпресс-информ, 2011. 112 с.
22. Инфекционные болезни. Национальное руководство. Под ред. Н.Д. Ющука, Ю.Я. Венгерова М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. 1140 с.
23. Клиническая фармакология: учебник / Кулес В.Г. и др.; Под ред. В.Г. Кулеса, Д.А. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. 1024 с.
24. Метаболический синдром. Под ред. В.Фонсеки. Пер. с англ. М.: «Практика», 2011. 272 с.
25. Ничитайло М. Е. Кисты и кистозные опухоли поджелудочной железы / М. Е. Ничитайло, Ю. В. Снопко, И. И. Булик. Киев : Полиграфкнига, 2012. 544 с.
26. Нутриционная поддержка в гастроэнтерологии. Под редакцией проф. Л.Н.Костюченко. М.: Издательство БИНОМ, 2012. 496 с., илл.
27. Палевская С. А., Короткевич А.Г. Эндоскопия желудочно-кишечного тракта. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018, 2-е изд., перераб. и доп. 752 с.
28. Пиманов С.И., Силивончик Н.Н. Римские IV рекомендации по диагностике и лечению функциональных гастроэнтерологических расстройств: пособие для врачей. М., 2016. 160 с.
29. Поворознюк В.В., Бінклі Н., Дзерович Н.І. Поворознюк В.В. Саркопенія. К.: ТОВ ВПП «Експрес», 2016. 179 с.
30. Сторонова О.А., Трухманов А.С. Практическому врачу о продолжительной интрагастральной рН-метрии. Изд. 2-е. Пособие для врачей / Под ред. В.Т. Ивашкина М.: Медпрактика-М, 2015. 16 с.
31. Функциональная диспепсия: краткое практическое руководство / В.Т. Ивашкин, А.А. Шептулин, В.А. Киприанис. М.: МЕДпресс-информ, 2011. 112 с.
32. Хронические вирусные гепатиты В, С, D : руководство для врачей / Д.Ш. Еналеева, В.Х. Фазылов, А.С. Созинов. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. 192 с.
33. Циммерман Я.С. Гастроэнтерология. 2-е изд. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. 816 с.
34. Циммерман Я.С. Трудный диагноз и лечение в гастроэнтерологии / Я. С. Циммерман. М.: Медицинское информационное агентство, 2015.256 с.
35. Экстренная проктология: учебное пособие / Б. Жуков, А. Журавлев, В. Исаев и др. М : Инфра-М, Форум, 2015. 88 с.
36. Abenavoli, Ludovico. "Non-alcoholic fatty liver disease and beneficial effects of dietary supplements." World Journal of Hepatology 7.12 (2015): 1723.
37. American College of Radiology Practice Parameter for the Performance of Computed Tomography (CT) of the Abdomen and Computed Tomography (CT) of the pelvis. 2016. Res. 22.

URL: <http://www.acr.org/~media/ACR/Documents/PGTS>

38. American College of Radiology Practice Parameter for the Performance of Magnetic Resonance Imaging (MRI) of the Abdomen. 2015. Res. 2. URL: <http://www.acr.org/~media/ACR/Documents/PGTS>
39. American College of Radiology Practice Parameter for the Performance of Esophagrams and upper Gastrointestinal examination in adults. 2014. Res. 39. URL: <http://www.acr.org/~media/ACR/Documents/PGTS>
40. American College of Radiology Practice Parameter for the Performance of Fluoroscopic Contrast Enema Examination in Adults. 2013. Res. 25. URL: <http://www.acr.org/~media/ACR/Documents/PGTS>
41. Aronson J.K. Distinguishing hazards and harms, adverse drug effects and adverse drug reactions: implications for drug development, clinical trials, pharmacovigilance, biomarkers, and monitoring // *Drug Saf.* 2013. Vol. 36, № 3. P. 147-153.
42. Endoscopy of GI Tract / edited by Somchai Amornytin. InTech, 2013. 358 p.
43. Eslamparast, Tannaz, et al. "Recent advances in dietary supplementation, in treating non-alcoholic fatty liver disease." *World journal of hepatology* 7.2 (2015): 204.
44. Faghihzadeh, Forouzan, et al. "Resveratrol supplementation improves inflammatory biomarkers in patients with nonalcoholic fatty liver disease." *Nutrition Research* 34.10 (2014): 837-843.
45. Forsmark C.E. Management of chronic pancreatitis // *Gastroenterology*. 2013. Vol. 144, № 6. P. 1282–1291.
46. Gastroesophageal Reflux Disease / Edited by Mauro Bortolotti. - InTech, 2012. 186 p.
47. Inflammatory Bowel Disease: An overview of immune mechanisms and biological treatments /B.R. Ramos de Mattos, M.P. Garcia, J.B. Nogueira et al. // *Mediators of inflammation*. 2015. Vol. 2015. Article ID 493012 P. 1-11.
48. Jaurigue M.M., Cappell M.S. Therapy for alcoholic liver disease // *World J. Gastroenterol.* 2014. Vol. 20. P. 2143–2158.
49. John F., Sekkath Veedu J., Pitchumoni C.S. Gastric Cancer: a global perspective // *Practical gastroenterology. Epidemiology of gastrointestinal cancers*. 2014. № 3. P. 32-46.
50. Malfertheiner P. et al. The European Helicobacter Study Group (EHSg). Management of Helicobacter pylori infection – the Maastricht IV/ Florence Consensus Report // *Gut* 2012. – Vol. 61. – P. 646-664.
51. Mathurin P., A. Hadengue, R. Bataller, et al. European Association for the Study of Liver, EASL clinical practical guidelines: management of alcoholic liver disease. *Journal of Hepatology*, 57, 2012. pp. 399–420.
52. Qi X, Yang M, Fan D, Han G. Transjugular intrahepatic portosystemic shunt in the treatment of Budd-Chiari syndrome: a critical review of literatures. *Scand J Gastroenterol* 2013; 48:771.
53. Roberta Elisa Rossi, Dario Conte, Sara Massironi Diagnosis and treatment of nutritional deficiencies in alcoholic liver disease: Overview of available evidence and open issues Review Article *Digestive and Liver Disease* 2015, Pages 819–825.
54. Spengler E.K., J. Dunkelberg, R. Schey Alcoholic hepatitis: current management *Digestive Diseases and Sciences*, 59 (2014), pp. 2357–2366.
55. T. Purnak, Y. Yilmaz Liver disease and malnutrition Best Practice & Research Clinical Gastroenterology, 27 (2013), pp. 619–629.
56. Tapia A. R., Hill I.D., Kelly C.P. et al. ACG clinical guidelines: diagnosis and management of celiac disease // *Am. J. Gastroenterol.* 2013. Vol.108. P. 656–676.
57. Tarantino, Giovanni, and Carmine Finelli. "What about non-alcoholic fatty liver disease as a new criterion to define metabolic syndrome?." *World journal of gastroenterology: WJG* 19.22 (2013): 3375.
58. Testoni P. A. Acute and chronic pancreatitis / P. A. Testoni, A. Mariani, P. G. Arcidiacono. Turin : Edizioni Minerva Medica, 2013. 193 p.
59. Trivedi P.J., Chapman R.W. PSC, AIH and overlap syndrome in inflammatory bowel disease. // *Clin. Res. Hepatol. Gastroenterol.*, 2012. Oct. Vol.36(5). P. 420-436.
60. Updated Tokyo Guidelines for the management of acute cholangitis and cholecystitis / T. Takada, S.M. Strasberg, J.S. Solomkin et al. // *J. Hepatobiliary Pancreat. Sci.* 2013. Vol. 20. P. 1-7.

Ресурси Інтернет:

1. <http://court.gov.ua/> – офіційний веб-портал «Судова влада України»;
2. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
3. <http://library.law.yale.edu/> – Юрична бібліотека Школи права Йелльського університету;
4. <http://medicallaw.org.ua/vidavnictvo/medychne-pravo/> – науково-практичний журнал «Медичне право»;
5. <http://www.bnf.fr/> – Національна бібліотека Франції;
6. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> – офіційний веб-сайт Конституційного Суду України;
7. <http://www.ddb.de/> – Німецька електронна бібліотека;
8. <http://www.echr.coe.int/> – офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини;
9. <http://www.library.univ.kiev.ua> – Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
10. <http://www.nau.ua> - Професійні правова система «Мега-НАУ»;
11. <http://www.nlr.ru:8101/> – Російська національна бібліотека;
12. <http://www.rsl.ru/> – офіційний сайт Російської державної бібліотеки;
13. <http://www.scourt.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України;
14. <http://www.un.org/> – офіційний веб-сайт Організації об'єднаних націй.